



### Geen tochtje zonder vrucht

*Een bijdrage van Anton Janse*

Titel van een natuurvorser uit de vorige eeuw, die nog steeds opgeld doet. Aangespoord door mijn vondstenverslag van de strandsuppleties Goeree-Voorne toog onze penningmeester samen met echtgenote afgelopen winter naar het strand van Rockanje.

Een frisse wandeling is altijd goed, wanneer er mogelijk spannende vondsten liggen te wachten geeft dat nog eens een extra dimensie!

Aan de eerste voorwaarde werd ruimschoots voldaan, de tweede was wat minder. Verkeerde wind, verkeerd tij. Geen gruisbankjes met tientallen soorten, armzalige vloedlijn, grotendeels ondergestoven. Toch een flinke viswervel opge-raapt en een bruin plat stukje bot.

Zeg Anton, weet jij wat dat is?

*Afbeelding 1*



FOTO COR VAN SCHAIK

Het stukje bot (zie afbeelding 1) 35 mm breed, 25 mm lang en 4 mm dik bevatte 3 emailkerntjes. Kennelijk een zoogdierkies. Maar welk dier heeft zulk soort knabbelaars

in de bek? Het hele scala van knaagdieren nagelopen, niets paste daarbij. Wat plaatjes geschoten en via email gaan 'winkelen' zoals ik dat noem.

Onze onvolprezen 'Lapilli' auteur, Lars van den Hoek Ostende kwam met de oplossing: "zou het geen lamelletje van een mammoetkiesje kunnen zijn?"

Een compeet exemplaar erbij getrokken en, inderdaad! Zie afbeelding 2.

Het bewuste lamelletje is afkomstig van de voorste kies (M1) van een juveniele mammoet. Het detail van afbeelding 2 is van een M3, maar de overeenkomst in de opbouw is evident.

De kieslamellen zitten aan elkaar met een cement. Door erosiewerking op de zeebodem kan zuurstof en zout dit voegmateriaal omzetten in salpeter.

Dit heeft net als roest bij ijzer een groter volume nodig en de lamellen vallen uiteen. Nog wat schurende werking van stroom en zand zorgt ervoor dat een simpele schelpen-verzamelaar een 'raadselkies' op z'n bord krijgt.

*Afbeelding 2*



FOTO COR VAN SCHAIK

Altijd leuk om zulke puzzels onder ogen te krijgen.

Met dank aan Henk Mulder voor het aandragen, aan Lars voor de determinatie en aan Cor van Schaik voor het fotowerk.

*Anton Janse, Gerard van Voornestraat 165,  
3232 BE Brielle, tel. 0181 - 41 62 38,  
email: [acjanse@hetnet.nl](mailto:acjanse@hetnet.nl)*